

MÄLARDALSRÅDET

Systemanalys process 2020

31 januari
Politiskt möte
i "70-
gruppen"
Storregional
godsstrategi

Februari
Preliminär
version av
systemanalys

Våren
Förankring på
hemmaplan
länsvis

7-8 maj
Mälartinget
Kunskap
Manifestation

Maj
Lilla
Gruppen
inför beslut i
länen

September
Formaliserade
beslut i länen

Oktober
System-
analysen
lämnas till
Trafikverket

Storregional kollektivtrafik

Tommy Levinsson (S), Region Västmanland

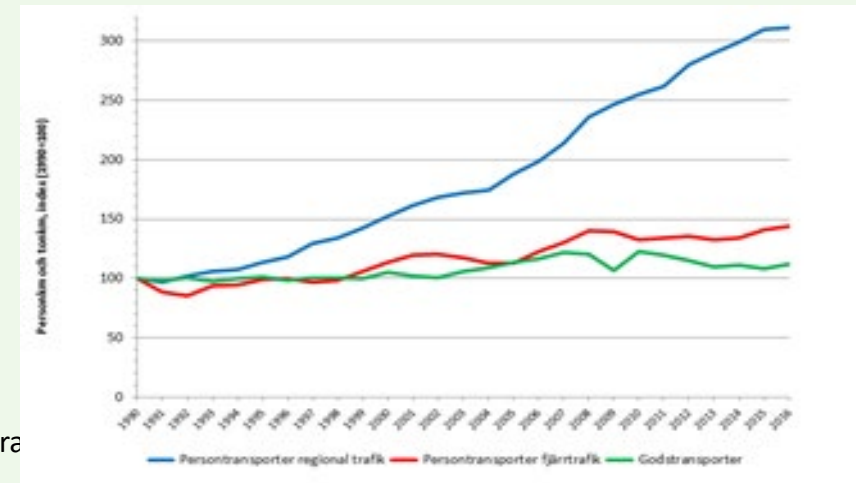

Storregional kollektivtrafik: Underlagsrapport

- Fokusområden för temagruppens arbete
 - **Brister och behov i järnvägssystemet till 2050-** vad händer i systemet när resandet ökar
 - **Prioriteringskriterier och konstruktionsregler-** kampen om kapaciteten i järnvägssystemet
 - **Hela resan-** ”dörr till dörr-perspektivet” krävs om vi ska erbjuda en attraktiv produkt i hela kollektivtrafiksystemet
 - **Steg 1 och 2-åtgärder-** finns andra sätt än stora investeringar som kan användas för att hantera brister

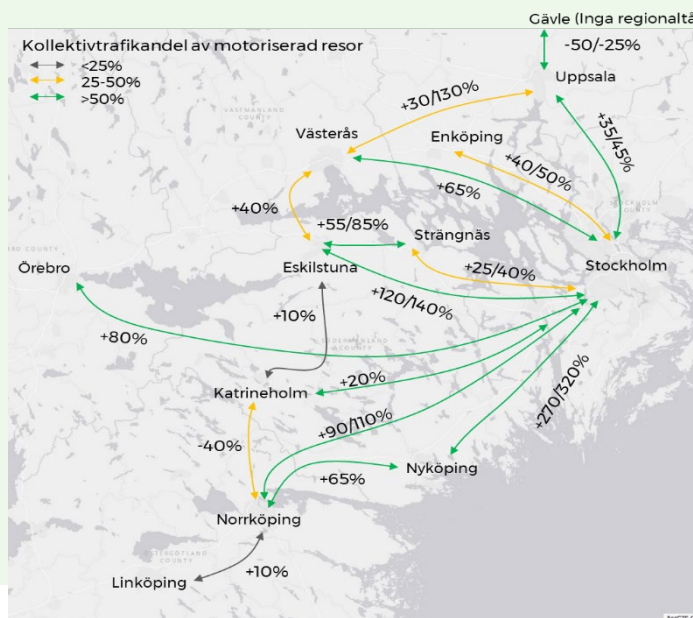
Slutsatser och rekommendationer

- **Prioriteringskriterier och konstruktionsregler**
 - Regionaltågsresandet ökar betydligt snabbare än fjärrtågstrafiken
 - Konkurrens om samma järnväg där fjärrtågen prioriteras vid konflikt
 - Regionaltåg måste prioriteras i pendlingstid
 - Fleråriga tidtabeller för att skapa trygghet – fordonsinvesteringar måste få effekt
 - Punktlighet och kapacitet måste kombineras- krav på punktlighet kan innebära lägre kapacitet
 - Regionaltågen är storregionens pendeltågssystem
- **Hela resan**
 - Movingo finns och erbjuder smidiga resor i all trafik och över regiongränser- ställer krav
 - Bra funktionalitet i våra stora noder- utveckling krävs på mindre orter
 - Utveckla bilresan till tåget eller gång och cykel där det är möjligt
 - Årlig tågplan och sen fastställelse innebär osäkerhet- svårt planera och anpassa anslutande busstrafik
 - Utvecklat samarbete mellan både beställare och trafikföretag- tekniken finns för att nå kunden!

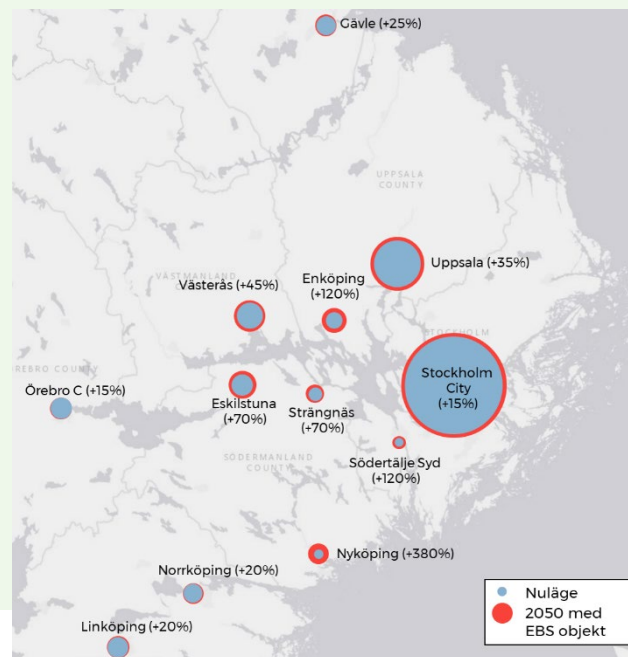

- **Brister och behov i järnvägssystemet till 2050**

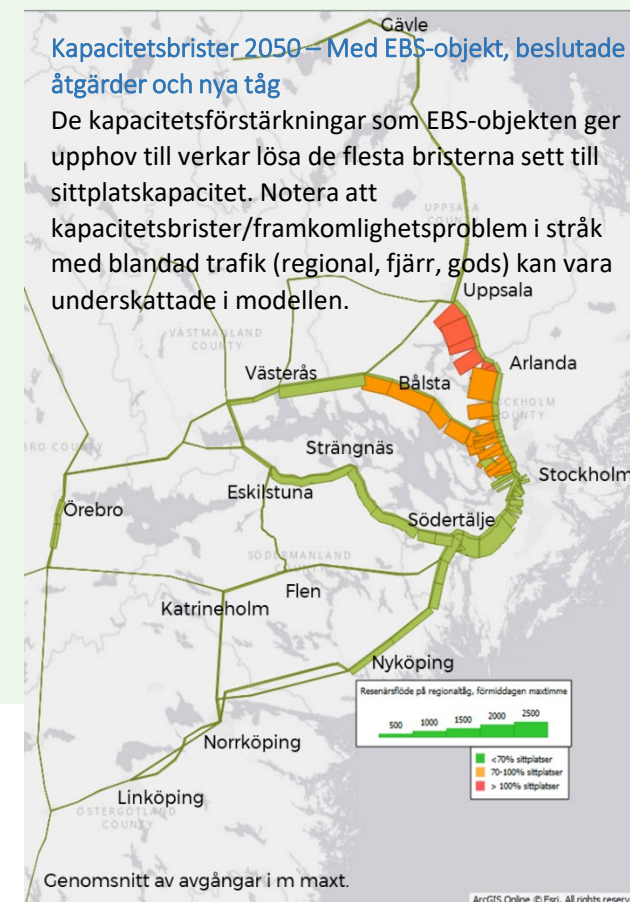
- Resandet ökar- befolkningstillväxt på 32 % till 2050
- Genomförd analys visar: Ökad efterfrågan på storregionala resor, objekt i Nationell plan OCH "EBS-objekt" måste genomföras föra att möta utvecklingen
- Systemperspektiv, storregionen som helhet är framgångsrik –Citybanan!
- Fortsatta fordonsinvesteringar i Mälardalstrafik- (längre tåg) krävs och är en del av regionernas bidrag
- Utpekade "högtrafikerade kritiska stråk" i systemanalys 2016 är fortsatt ansträngda och kräver fortsatt fokus
- Uppsala-Stockholm och Stockholms pendeltågstrafik bedöms särskilt kritiska
- Vi måste skapa ett robust järnvägssystem!

Kollektivtrafikens marknadsandel (färg) och den förväntade resandeutvecklingen i regionaltågstrafiken fram till 2050 med beslutade objekt samt alla EBS-objekt

Utveckling av påstigande per station fram till 2050.

- **Hur kan steg 1- och 2-åtgärder avlasta resandet i peaktid samt utnyttja fordon och infrastruktur bättre?**

- För effekt av steg 1-åtgärder i transportinfrastrukturen krävs samverkan och samsyn mellan nationell och regional nivå
- Trafikverkets möjlighet att finansiera och genomföra steg 1-åtgärder oklar – behöver utredas
- Utredningar och erfarenheter finns i Regionerna- storregional samverkan nästa steg
- Klassiska exempel
 - Ändrade skoltider
 - Skolskjuts som linjelagd kollektivtrafik
 - Ändrade arbetstider
 - Prisdifferentiering – billigare att välja resor utanför peaktid

FYRSTEGSPRINCIPEN I ANNAN DRÄKT

Viktigaste inspelen till revideringen av Systemanalysen

- Systemanalys 2016 är till största del fortfarande aktuell!
- Befolknings- och resandeutveckling går betydligt snabbare än tidigare bedömningar
- Många objekt rullar på – Ostlänkens försening får konsekvenser
- Trimningsåtgärder i befintligt järnvägssystem inkl att säkerställa genomförande av Mälardalstrafik etapp 2!
- Systemperspektivet avgörande – viktigt att vi håller i det påbörjade arbetet och att beslutade objekt genomförs
- Utveckla det storregionala arbetet i Stockholm-Mälardalen
- Strategi för stationer och bytespunkter – nya noder får ökad betydelse
- Säkerställ ett robust järnvägssystem – fortsatt satsning på järnvägsunderhåll
- För att säkerställa kapacitet måste nationella, regionala och lokala tågssystem samverka
- Uppdrag till Trafikverket att utveckla prioriteringskriterier
- Bättre prognosverktyg och modeller för att bedöma effekt av järnvägsinvesteringar

Internationell tillgänglighet och konkurrenskraft

Johan Örjes (C), Region Uppsala

Jens Sjöström (S), Region Stockholm

Medskick till Systemanalysen - Järnväg

- Förbättrad internationell tillgänglighet till Norge och kontinenten
- Investeringar för att nå internationell standard för att säkra den internationella tillgängligheten
- Enkelhet att boka resor inom EU

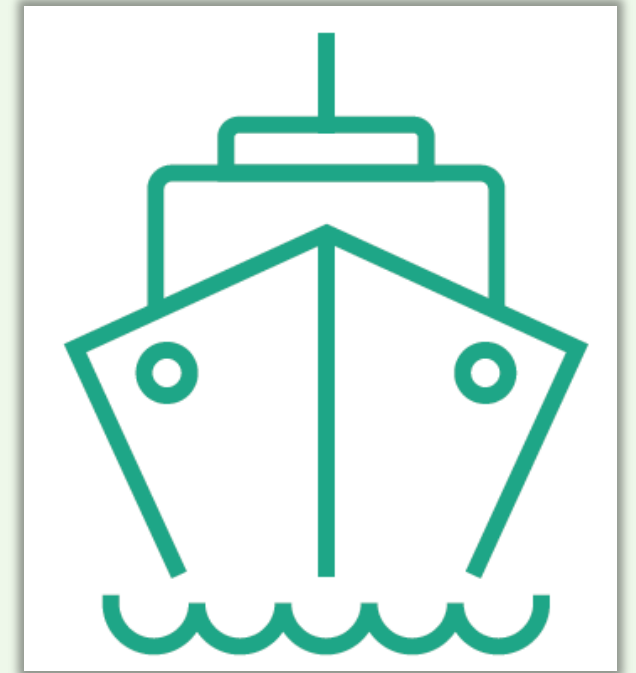
Medskick till Systemanalysen - Arlanda

- Tillväxtmotor i Stockholm-Mälardalenregionen
- Ett nationellt intresse – Skandinavien's ledande flygplats
- Fler internationella direktförbindelser
 - Kombinationen med godstransporter är en förutsättning
 - Attraktivitet och konkurrensfördelar för svenskt näringsliv
- Väl fungerande kopplingar mellan inrikes- och utrikesflyg
- Kollektivtrafik ska vara det primära transportsättet till och från Arlanda
 - Miljöpåverkan minskar
 - Kapacitet i systemet används bättre

Medskick till Systemanalysen - Sjöfart

- Tillgängliga färjeterminaler
- Isbrytare en förutsättning för internationell tillgänglighet

Storregional godsstrategi

Jan Owe-Larsson (M), Region Östergötland

Underlag från godsgruppen: Tre dokument

- Storregional godsstrategi
 - Delrapport 2018 – mål, nuläge och utmaningar
 - Förslag Storregional godsstrategi
- Inspel till Systemanalysen

Slutsatser

Godstransporternas betydelse och funktion

- Effektiva och hållbara godstransporter är avgörande för regionens utveckling
- Brist på kapacitet och lång väg för att nå klimatmålen är stora utmaningar
- Nödvändigt att öka transporterna på järnväg och sjö
- De stora stråken viktiga
- Bra struktur med terminaler och hamnar med storregional funktion

Behov för effektiva och hållbara transporter

- Några få felande storregionala länkar för marktransporter
- Viss komplettering av behovslistorna
- Komplettering av Prioriterade behov med:
 - Tvärförbindelse Södertörn
 - Hjulstabron
- Ökad storregional samverkan nödvändig

Vägvalsfrågor

- Ökad storregional samverkan nödvändig
- Storregional kollektivtrafik bör prioriteras högre , men nyckeltransporter för gods på järnväg måste få goda förutsättningar
- Viktigaste infrastrukturbristerna att åtgärda:
 - Stora stråk
 - Anslutningar till terminaler och hamnar

Framtidens resande

Tomas Eriksson (MP), Region Stockholm

Framtidens resande i Stockholm-Mälardalen

- Analyserat trender i transportsystemet och hur dessa påverkar förutsättningarna för Stockholm-Mälardalens transportsystem genom ett antal scenarier.
- Gruppen har tittat på: Vad vill vi göra? (EBS mål), Vad bör vi göra? (utifrån trender) Vad kan vi göra? (möjligheter att påverka)
- Sammanfattat förslag på hur utvecklingen kan mötas genom EBS och samverkan mellan regioner och kommuner.

Slutsatser

- Nuvarande EBS-mål och systemanalys står sig starka i förhållande till de olika trender och omvärldsförändringar vi ser.
- Svårt förutse teknikutvecklingen och digitaliseringens påverkan på transportsystemet. Transportsystemet påverkas olika beroende på tekniska utvecklingsinriktningar och digitaliseringens konsekvenser.
- Behövs nya och förstärkta storregionala insatser på flera sakområden för att möta framtidens utmaningar.

Medskick Systemanalysen

- Förstärkning av kollektivtrafikens funktion
- Samordnade satsningar på elektrifiering
- En hållbar teknikutveckling och digital tillgänglighet
- Styrmedel och effektiv användning av infrastruktur och investeringar
- Resurser, finansiering och storregionalt ledarskap

MÄLARDALSRÅDET

Storregional godsstrategi – Presentation av förslag

Jan Owe-Larsson (M), Region Östergötland

Bakgrund

- Åtagande i Systemanalys 2016
- Delrapport 2018– mål, nuläge och utmaningar
 - Växande flöden på redan överbelastade system
 - Bristande hållbarhet
 - Hinder för överflyttning av gods
 - Omställning av vägtransporterna
 - Lågt kapacitetsutnyttjande
 - Marknader i förändring
 - Samspel på flera nivåer
 - Finansiella och regulatoriska begränsningar
 - Sårbarhet och risker

Strategin i stort

- Alla typer av godstransporter som har storregional betydelse ingår
- Ambition att öka den storregionala samverkan kring godsfrågor
- Innehållsförteckning
 - Kort sammanfattning av delrapporten om mål, nuläge och utmaningar från 2018
 - Strategier och åtgärder:
 - Övergripande prioriteringar
 - Samverkan för en ledande internationell logistikregion
 - Effektiv och hållbar struktur med noder och länkar
 - Minskad miljö- och klimatpåverkan
 - Transporter i både stad och land
 - Totalt 26 åtgärder och 10 indikatorer
 - Fortsatt arbete
 - Uppföljning

Vad ser vi framför oss

Närtid

- Potential med ökad sjöfart
- Sjöfart, inte minst Norvik, ger nya godsflöden

På sikt

- Ny infrastruktur - Förbifart Stockholm, Ostlänken, Ostkustbanan - potential för mer gods
- Automatisering, digitalisering, elektrifiering, utträngning från Stockholm kommer att påverka...men de större godsflödena är stabila

Strategisk inriktning och övergripande prioriteringar

- Kapaciteten behöver öka och nyttjas effektivare
- Omställning mot hållbarhet
- Styrning och samordning av trafikflöden
- Ökad andel gods på järnväg och med sjöfart
- Då krävs bl.a.
 - Att funktionerna i de viktigaste stråken upprätthålls med underhåll och undanröjande av kapacitetsbrister
 - Investeringar i anslutningar till hamnar och de stora terminalerna/godsnoderna
 - Utveckla styrmedel och regelverk
 - Storregional samverkan
- Färje- och flygtrafik som svarar mot de behov som finns på Gotland

Samverkan för en ledande internationell logistikregion

Strategi

- Stärk rollen som internationell nod
- Utvecklad innovationskraft
- Aktivt påverkansarbete

Exempel på åtgärder

- Skapa storregionalt godstransportråd
- Påverka lagar, regler mm
- Samverkan med näringslivet
- Bidra till kunskapsspridning
- Mer om gods i fysisk planering

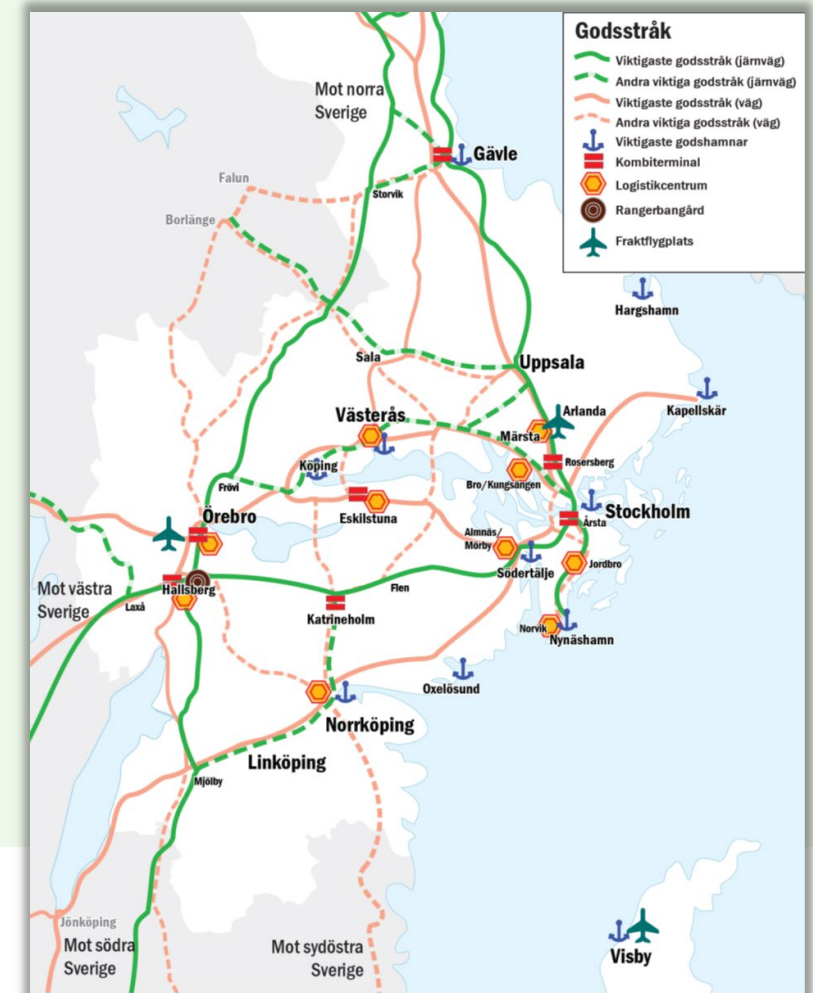
Effektiv och hållbar struktur med noder och länkar

Bakgrund/strategi

- I regionens finns nationella/internationella noder och länkar
- Tänk storregionalt vid beslut om lokaliseringar
- Storregional samverkan
- Fokus på storregionala behov

Exempel på åtgärder

- Samverkan för samsyn kring storregional struktur
- Verka för förbättrat underhåll i de stora stråken
- Inventera behovet av säkra och trygga uppställningsplatser för godstrafik på väg

Minskad miljö- och klimatpåverkan

Bakgrund/strategi

- Godstransporterna har stor miljöpåverkan
- Utveckling och introduktion av ny teknik och fossilfria alternativ
- Ökade transporter med järnväg och sjöfart
- En effektiv struktur
- Styrmedel

Exempel på åtgärder

- Gemensamma tillämpningar av miljözoner
- Samverkan för att skapa förutsättningar för infrastruktur och marknad för fossilfria och energieffektiva drivmedel
- Samverkan för att skapa testbäddar
- Samverkan för samlastning och ökad fyllnadsgrad

Transporter för både stad och land

Bakgrund/strategi

- Konkurrens om marken
- Varudistribution i glesbefolkade delar
- Storregional samverkan kring lokala regelverk, gemensamma projekt m.m.

Exempel på åtgärder

- Gemensamma tillämpningar av miljözonsregler
- Samverkan för samordning
- Kvalitet på vägnätet

Fortsatt arbete/uppföljning

- Ett storregionalt godstransportråd kan ta ansvar för en stor del av aktiviteterna
- Mälardalsrådet en naturlig plattform för samordning av regionernas och kommunernas arbete
- Strategin bör följas upp årligen

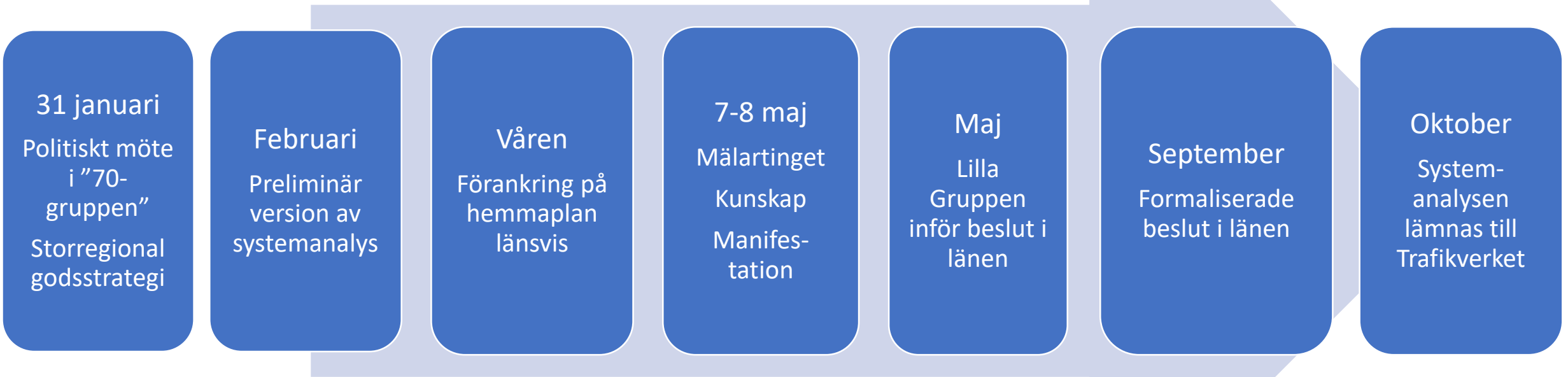
Tidsplan och process

Feb - Samrådsmöte med näringslivsorganisationer, akademi och det nationella godstransportrådet.

Vår - Skickas ut för kännedom tillsammans med förslag till systemanalys till respektive region. Regionerna fattar inte beslut om godsstrategin.

Höst - Mälardalsrådets styrelse beslutar om godsstrategin.

Systemanalys process 2020

MÄLARDALSRÅDET